УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА
КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:
ЗА СРБИЈУ . . . . . 6 дин. МЕСЕЧНО
ОД ЈЕДНОГА БРОЈА . . . . . 0·40 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВИЗА 15 дин. МЕСЕЧНО

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:
Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љув. П. Ћирић.

Број 16 | ЧЕТВРТАК 20 ДЕЦЕМБРА 1890 | Година I

25 САСТАНАК

8 децембра 1890 год. у Београду.

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК
Паја Вуковић
СЕКРЕТАР
Доброслав Ружић

(НАСТАВАК)

(О истраж. судијама).

Члан 3. да гласи:

Истражног судију поставља Краљ указом на предлог министра правде. Исто се тако поставља и писар, ако истражни судија не би могао обављати послове са персоналом среске полицијске власти. Министар правде може по потреби претписом поставити још и једног практиканта.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише.

5 Децембра 1890 год.
у Београду.

ПРЕДЛАГАЧ
Димитрије М. Илићановић
НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Побуде

Предње измене предлажем Скупштини са ових разлога:

а, Што је новом административном поделом увећан број срезова, а установама истражних судија, финансијских среских органа, среских и окружних Скупштина и одбора у велико смањен досадашњи рад среских полицијских власти;

б, Што ни послови среске власти ни истражног судије при својском и озбиљном раду неће рамати, јер кад су среске власти са дојакошњим персоналом могле бити мост свију министарства, безбели ће још лакше моћи вршити своју задаћу и послове кад им се дода у помоћ једно спремно правно лице а по потреби још и један писар и практикант; и

в, Ако би канцеларије истражних судија биле засебна надлештва коштале би државу њих шесет и то:

а, На плату	60 судија	по 500 тал.	150.000	дин.
б, „ „	120 писара	по 200 тал-	120.000	„
в, „ „	120 парктиканта	по 500 дин.	60.000	„
г. „ „	120 служитеља	по 500 дин.	60.000	„
д, Снабдевање канцел. материјалом са по 600 дин.			36.000	„
е, Снабдевање 60 канцел. огревом и канц. матер. са по 1000 дин.			60.000	дин.
ж, Кирије за 60 канц. год. по 600 дин.			36.000	„
		Свега	522.000	„

По предложеној измени ако би се груписале обе канцеларије сем плате судија и у најгорем случају ако би се видело, да се послови не савлађују додавањем по једног писара и једног практиканта уштедило би се 332.000 динара,

Пред овом сумом уштеде потписати се нада да ће народно представништво предложену измену свом збиљом проучити.

Народној Скупштини.

Ванредна Народна Скупштина при доношењу закона „о административној подели у Србији“, придодала је подгорском срезу у окр. ваљевском више општина из среза тамнавског и колубарског, као и варош Ваљево, куда је премештена и среска канцеларија из Каменице. Подгорски срез састављен је сада из 73 села, 26 општина, а броји преко 43.000 становника, са близу 11.000 пореских глава. По земљишту кршевит, раван ужичком округу, подгорски се срез пружа до 14 сати у дужину и 10 у ширину. И баш овај најврлетнији а најспромашнији крај ваљевског округа кажњен је веома осетно тиме, што је полиц. власт измакнута из његове средине, што му је остала празна и брзој пропасти изложена среска кућа; измештена је среска канцеларија из Каменице, где је била више од 30 година. Пре пет година укинут је ваљевски срез, а сад је у ствари укинут подгорски, само му је име задржано.

И ако су, због врлети села удаљена једно од другог, куће раштркане, опет данашњи подгорски срез по броју становника долази међу највеће срезове у Србији; мало изостаје иза густо насељених срезова: јасеничког, пожаревачког, крајинског, и ако су неки од ових срезова са свим равни, неки много равнији, а сви по родности и питомости надмашнији од подгорског.

Сада подгорски срез има, поред среског начелника, 4 среска писара и 4 практиканта, па опет су послови у застоју, и народ изложен дангуби и трошковима док дође до среске канцеларије и сврши посла, док би, да је срез раздељен, био довољан исти број особља, с додатком једног среског начелника па да се сви послови врше брже и боље, по државу и по народ корисније.

Има срезова у Србији са десет, 12, 14, и 15 хиљада становника, међу које долазе и срезови: поречки, голубачки, ражањски, трнавски, посавски у ваљевском и посавски у подунавском округу и т. д.

Пред Народном Скупштином на решењу је молба 9 општина среза подгорског, које траже да се врати среска канцеларија у

Каменицу, да се данашњи срез подгорски подели на: *подгорски* са ср. канцеларијом у *Каменици* и на *ваљевски* са ср. канцеларијом у *Ваљву*, како је и било до пре 5 година. Нови подгорски срез имао би, према томе, 9 општина, 21 село и око 15 хиљада становника, а ваљевски срез захватајући равнији део са вароши Ваљевом, имао би око 28.000 становника.

Кад је Ванредна Народна Скупштина укинуте срезове левачки и ражањски обновила, с много више права може се тражити обновљење укинутог ваљевског среза.

Позивајући се на поднесену писмену молбу Народној Скупштини, као и на усмене молбе људи тог краја, част нам је предложити Народној Скупштини, да изволи учинити измену чл. 2 одељ. I, тач. 2 закона „о административној подели" као и да у истом члану и одељку дода нову тачку 5.

Предлог гласи:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

ЗА

Измену и допуну закона о администр. подели Краљевине Србије.

Члан 2 који гласи:

I у ваљевском су окр. срезови:

1. Колубарски (среско му је место Мионица)
2. Подгорски (среско му је место Ваљево)
3. Посавски (среско му је место Обреновац)
4. Тамнавски (среско му је место Уб).

И члан 3 одељ. I тач. 2 који гласи:

2. Подгорски срез (Ваљево).

1, Ваљево са засеоцима: Бело Поље, Брђани, Градац, Кличевац, Попаре, 2, Пакље; Седлари; 4, Стубао; 5, Балиновић; 7, Златарић; 7, Сушица; 8, Суводање; 9, Бобова; 10, Ситарице; 11, Тупанци; 12, Станина Река; 13, Тубравић; 14, Вујновача; 15, Ребељ; 16, Брезовице; 17, Совач; 18, Кунице; 19, Дружетић; 20, Рабас; 21, Оглађеновац; 22, Осладић; 23, Туђин; 24, Драгијевица; 25, Миличиница; 26, Каменица; 27. Врагочаница; 28, Стапари; 29, Мајиновић; 30, Г. Буковица; 31, Причевић; 32, Беомужевић: 33, Д. Буковица; 34, Грабовица; 35, Рађев Село; 36, Забрдица; 37, Котешица; 38, Козличић; 39, Јасеница; 40, Белошевац; 41. Бранковина; 42, Близоње; 43, Бабина Лука; 44, Јошево; 45, Жабари; 47, Клинци; 47, Бујачић; 48, Петњица; 49, Дегурић; 50, Белић; 51, Бранеговић; 52, Ковачице; 53, Равни; 54, Драчић; 55. Зарубе; 57, Бачевци; 57, Пријездић; 58, Кланица; 59, Дивци; 60, Попучке; 61, Дупљај; 62, Лукавац; 63, Словац; 64, Лозница; 65, Бајевац; 66, Лесковице; 67, Богатић; 68, Лелић; 69, Стрмна Гора; 70, Сандаљ; 71, Гола Глава; 72, Осечина; 73, Црњево.

Да се измене и да гласе:

Чл. 2.

I у ваљевском су округу срезови:

1) ваљевски (среско му је место Ваљево)
2) колубарски (среско му је место Мионица)
3) подгорски (среско му је место Каменица)
4) посавски (среско му је место Обреновац)
5) тамнавски (среско му је место Уб)

Чл. 3.

1, ваљевски срез (Ваљево)

1, Ваљево (са засеоцима: Бело Поље, Брђани, Градац, Кличевац, Попаре); 2, Пакље; 3, Седлари; 4, Стубао; 5, Балиновић; 6, Златарић; 7, Сушица; 8, Тупанци; 9, Тубравић, 10, Вујновача; 11, Ребељ; 12, Брезовице; 13, Совач; 14, Кунице; 15, Рабас; 16, Гор. Буковица; 17, Причевић: 18, Беомужевић; 19, Д. Буковица; 20, Грабовица; 21, Рађево Село; 22, Забрдица; 23, Котешица; 24, Козличић; 25, Јасеница; 26, Белошевац; 27, Бранковина; 28, Близоње; 29, Бабина Лука; 30, Јошева; 31, Жабари; 36, Клинци; 33, Бујачић; 34, Петњица; 35. Дегурић; 38, Белић; 37, Бранеговићи; 38, Ковачице; 39, Ровни; 40, Драчић; 41, Зарубе; 42, Бачевци; 43, Пријездић; 44, Кланица; 45, Дивци; 46, Попучке; 47, Дупљај; 48, Лукавац; 49, Словац, 50, Лозница; 51, Бајевац; 52, Лесковице; 53, Богатић; 54, Лелићи; 55, Стрмна Гора; 56, Сандаљ; 57, Равње.

3. подгорски срез (Каменица)

1) Врагочаница; 2) Каменица; 3) Мајиновић; 4) Стапари 5) Лопатањ; 6) Братачић; 7) Остружањ; 8) Миличинница; 9) Црњево; 10) Осечина; 11) Плужац; 12) Гола Глава; 13) Дружетић; 14) Драгијевица; 15) Осладић; 16) Туђин; 17) Оглађеновац; 18) Бобова; 19) Ситарице; 20) Станина Река; 21) Суводање.

Молимо Народну Скупштину, да овај предлог, као праведан и користан изволи усвојити.

5 Децембра 1890 год.
Београд.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:

Марко Петровић, Л. Лазаревић, Ранко Петровић, Љуб. Јоксимовић, Влад. Ј. Тадић, Илија Ж. Мојић.

Народној Скупштини

Лежећи ми на срцу као Србину и народном посланику, свако добро и свака срећа нашег милог отачаства и нашег Српства, — сматрам за прву и најсветију моју дужност, као Србина и посланика да овај предлог Народној Скупштини поднесем, са уверењем да ће га Скупштина једногласно примити и усвојити.

Народној је Скупштини познато, да у европској турској царевини, а наше суседтиње, већи део житеља сачињавају Срби, и да ти Срби, који су наша браћа, остављени су сами себи и својој помоћи без ичије туђе помоћи, да та наша браћа по крви, вери и народности, ни једног тренутка, управо ни једног момента, а да слабачким изнемоглим уздисајима не уздане, кад на нас ослобођене помисле, још при томе кад помисле да не смеду ни помислити да су Срби, а најмање да као таковп могу и смеју своја права, па и помоћу закона који владају у отоманској царевини обратити: — управо остављени сами себи и Богу творцу у кога се само још уздају и са којим се теше да ће их он сам ослободити, одбранити и заштитити, а не ми као једноверна и једнокрвна браћа Срби.

Ја велим да се наша браћа Срби у Турској не смеју својим народним именом назвати, не само код судова и власти где закон и правда влада, но ни код своје куће па ни тада када га нико не чује и не види, па ни тада када се у кругу своје фамилије и својих малих а нејаких Српчића налази.

То зло, које већ од много година а особито у последње време Србе сналази и који сиротани изгубивши сваку надежду у заштиту закона и власти, предали се својој судбини: — проклињући и час кад их је мајка Српкиња родила, да морају баш они Срби све трпети и сносити.

Намеру немам да овде описујем како и на који начин Срби у Турској страдају, но ћу у неколико да објасним у колико сам могао ја сазнати и чути од простих сељака који у Врању долазећи запитивајући од њих сазнао: Они су ми чудеса и највеће њине невоље причали шта се све са њима чини и ради само да се одрекну имена и народности српске и да се Бугарима називају.

Пошто је и самој Народној Скупштини познато из читања новина шта Бугари и бугарске пропаганде у Турској раде и чине, само да утру траг Српства и да принуде Србе да се Бугарима називају. То браћо и посланици, ја који до границе близу Турске живим, не могу и не смем да прећутим као Србин и посланик а да не поднесем овај предлог и да Скупштину братски умолим да по мом овом предлогу што пре нужну одлуку донесе.

Предлог је овај:

1). Да се влади најозбиљније препоручи да она сву своју силу и моћ, а и сва средства, која на расположењу има, подејствује код Високе Порте, да се стане на пут бугарској пропаганди у Македонији и Старој Србији.

2). Да се влади за ту цељ одобри велики кредит како би могла по одобрењу велике Порте, подићи и једну Учитељску школу у Македонији или Старој Србији.

3). Да се друштву Св. Саве, томе првом и светом друштву, које нова и лебди над српском идејом и које Српчиће васпитава у духу српском, потребне помоћи даде у новцу и другим помоћима.

Подносећи овај предлог и подижући глас као Србин и посланик, који се треба и мора чути да је то глас Срба у Турској, молим и преклињем Скупштину, да предлог прими као врло хитан и по њему даље што треба реши.

29 новембра 1890 год.
у Београду.

ПРЕДЛАГАЧ:
Тодор Радовановић
ПОСЛАНИК ЗА ОКРУГ ВРАЊСКИ

ПРЕДЛОГ
Народној Скупштини

Законом о уређењу свештеничког стања који је ступио у живот 21 Децембра 1882 год. обележена је у члану 6-ом истог закона, да свака пореска глава даје место пређашњег бира уз порез полугодишње по један динар. Истим законом и чланом првим, регулисане су свештеничке епархије по броју домова а не по броју пореских глава.

За то потписани нашли смо за потребно предложити Народној Скупштини измену члана 6-ог овог закона и то да гласи овако;

Члан 6.

Зв сва свештенодејства и дужности које су побројане у члану 5-ом место досадањег бира, који је свака глава давала своме свештенику, наплаћиваће се полугодишње од сваког дома у ком водицу свештеник свети, *по један динар* уз порез.

5 Децембра 1890 г.
Београд.

ПРЕДЛАГАЧИ ПОСЛАНИЦИ:
Младен Марковић, Тодор Радовановић.

Народној Скупштини

Ружа удова Вељка Јаковљевића из Бершића среза таковског, округа рудничког, тражила је помоћ од Народне Скупштине, за себе и децу, што јој је њен муж Вељко убијен.

Народна Скупштина одобрила је да јој се издаје помоћ. Ондашња напредњачка влада, коју је Вељко Јаковљевић помагао у свима њеним непатриотским радовима, указом од 1 новембра 1886 године, дала је породици Вељковој, годишњу помоћ од 2.400 динара. Ту помоћ и данас непрекидно прима.

Колика је голема неправда учињена оним актом доказ је ово: што данас кћи покојног Васе Чарапића, који је јуначки погинуо на Стамбол-Капији; ударајући на Турке, прима годишње од државе незнатну суму издржања у неколико стотина динара; а Вељкова породица прима 2.400 динара!!! Вељко је гурао ову земљу, коју је Чарапић и други ослобођавао, у пропас, па зар је право, да његова породица прима помоћ?

У нашим ратовима хиљаду њих платише главом, оставише старе родитеље, жену и децу нејаку, да жале док су живи, па многе од тих породица или немају помоћи државне или примају од државе незнатну суму од 12—20 дин. месечно?

Овако голему неправду, мислимо да неће народна парламентарна Суупштина оставит не изглађену; а нарочито, што је Вељко оставио добро имање и који има данас сина, који је свршио богословију и који је већ удао двије сестре.

За то молимо данашње народње парламентарно представништво, да донесе своју одлуку, те да породица Вељкова више ову помоћ у 2.400 динара годишње не прима, и тиме да Скупштина поништи решење од 1 новембра 1886 године.

6 децембра 1890. год.
у Београду.

ПРЕДЛАГАЧИ, НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:
Радомир Протић, Стеван Миљковић, Тодор Радовановић, Младен Марковић, Арсеније Ирић, Младен Аксентијевић, Трив. Милојевић, Живко Малопарац, Мијаило Ристић, Раша Нинић, Данило Јовановић, Јов. Пољавић, Станко М. Петровић, Јованча Стојановић, Јован Милић, Лаза Миловановић.

ПРЕДЛОГ
Народној Скупштини

Једна од дација, која је најнеправичније разрезана на грађане ове земље, т. ј. да је неки сносе у великом обиму, докле је други никако и не осећају — јесте плаћање мостарине и одржавање свако-дневног саобраћаја на државном-ибарском Краљево-Рашка путу.

Уредбом од 17 фебруара 1855 год. (Зборник VIII, стр. 53) узаконьено је, да прелазом преко мостова на рекама: Морави, Колубари, Ибру и Тимоку, мора путник плаћати за прелаз и то по сразмери за човека, коња, вола, кола пуна и празна и т. д.; а посебитим наређењима појединих влада наређено је, да сам округ чачански плаћа стражаре за одржање свако-дневног саобраћаја на путу ибарском.

Приход од мостарине долази у државну касу, и из тог прихода праве се нови и оправљају стари мостови уз припомоћ околног народа. Народ који довлачи јапију и остали материјал за мостове, мора да плати увек мостарину, ако хоће преко истих да прелази.

Удаљенији крајеви од поменутих река, нити плаћају мостарину, нити довлаче материјал за грађење мостова.

Да би исте терете поделили на цео народ, а не на поједине крајеве народа, част нам је предложити Народној Снупштини:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
о
подизању и одржавању мостова у Србији

Члан 1.

За подизање нових и одржавање старих мостова на рекама: Морави, Ибру, Колубари и Тимоку уводи се прирез од једне паре динанске на динар од непосредне порезе на годину.

Члан 2.

Сума која се од истог прireза добије, долази у фонд за подизање нових и оправку постојећих мостова, и одржавање сваковрсног саобраћаја државног ибарског пута. Овим фондом рукује управа фондова.

Члан 3.

Мостови се стављају на чување државним властима у чијем се кругу находе. Чуваре моста и ибарског пута поставља и отпушта надлежна државна власт, а плаћа га из овог фонда.

Члан 4.

Подизање нових и веће оправке старих мостова наређиваће министар грађевина на предлог окружних одбора, како се где потреба укаже, но нови мостови имају се најпре подићи у најсиротнијим крајевима народа.

Члан 5.

Прелаз преко мостова огласиће се као слободан, кад садањим закупцима рок истече, и онда престаје важити уредба од 17 фебруара 1855 год. КВБр. 153, СБр. 86, (Зборник VIII, страна 53), као и допуна тачке 7 §-фа 9 закона о сувоземним јавним друмовима од 8 априла 1881 год. (Збор. XXXVI, стр. 618).

7 децембра 1890 г.
у Београду.

ПРЕДЛАГАЧИ:
Ранко Б. Тајсић, Дим. Илићановић, Љуб. Јоксимовић, Драгољуб С. Илић, Младен Аксентијевић, К. Борисављевић и Јован Милић.

Потпредседник — Сви прочитани предлози упутиће се одбору за посланичке предлоге.

Изволте чути неколико питања и интерпелација.

Секретар В. Младеновић чита:

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Питање

НА

Господина министра финансије

Прошлог ванредног сазива Народне Скупштине упутио сам предлог Народној Скупштини, да Народна Скупштина реши: да се са осталом реквизицијом исплати и реквизиција која је учињена 1877 године у Тополи и околним селима среза јасеничког и лепеничког у округу крагујевачком, а за време зване тополске посаде.

У колико се опомињем, тај предлог упућен је г. министру финансије; за то питам г. министра: мисли ли наредити да се и ова реквизиција исплати са осталим или не, па ако не мисли, онда из којих разлога, а ако мисли да се исплати, онда кад, и треба ли сопственици реквиционих признаница да се поново обрате молбама г. министру или ће им вредити раније молбе, које су при управи зајмова?

3 децембра 1890 год.

у Београду.

Младен Марковић,

НАРОДНИ ПОСЛАНИК.

Питање

НА

Господина министра финансије

Подписати питам г. министра, да ми изволи одговорити на следеће питање:

1. Је ли г. министру познато, да је у округу врањском за ову текућу годину у распоредима пореза разрезана од стране порезника на име бира свештеничког да плаћају и они старци, који су законом ослобођени од плаћања порезе, па и масе где у кући нема порез плаћајуће главе.

2. Ако је г. министру познато, је ли што наређивао да се ова исправка учини?

3. Ако није ништа предузимао, мисли ли предузети и наредити, да се задовољи правда и прописи закона?

5 децембра 1890 год.

Београд.

Тодор Родовановић,

НАР. ПОСЛАНИК.

Интерпелација

НА

Г. министра унутрашњих дела.

Више сељана из округа врањског, који су били председници извесних општинских судова пре две, три и више година, па смењени и своју дужност предали посљеднику своме — жале се, како их власт полицијска усљед неког расписа г. министра унутрашњих дела нагони да положи по 100, 200 и 300 динара на име некакве дијурне чиновника — који би имали да прегледају рачуне општинских судова од неколико протеклих година.

Управљао своје питање на г. министра о овоме — а) да ли постоји доиста овакав распис, да бивши кметови, који су смењени и дужност председнику исправно предали своме посљеднику полажу неколику суму новаца на име дијурне чиновника за преглед свршених рачуна — в.) на основу кога закона могла је потећи таква наредба г. министра, да сељани бивши председници плаћају ма колику суму новчану за дијурну чиновника, а за преглед рачуна општинских, већ предатих

Заступајући интересе својих сугрђана налазим, да одговорност бивших председника општинских може да постоји једино по рачунима општинским с којима су они руководили и на којима би било утврђено: да има недостатака и неисправности у ком случају постоји одговорност и за трошкове и за дијурну. Али пре прегледа рачуна потраживати, да људи полажу ма колику суму новаца на име дијурне — незаконо је; а ако би и било потребе за преглед рачуна од стране нарочитог изасланика, опет се није могло наређивати, да бивши председници новац полажу, него би по нужди требала, да сноси бар општина чији се рачуни прегледају.

Тражим да се поменута наредба г. министра обустави и преиначи.

7 децембра 1890. г.

Београд.

Тома Јовановић

НАРОД. ПОСЛАНИК ЗА ОКР. ВРАЊСКИ

Интерпелација

НА

Г. министра унутрашњих дела.

Општина вароши Врање наплаћује калдрмину од сељака, који доносе на њеној пијаци, да продају своје производе (продукте), по 20 пара динарски од товара, па по толико наплаћују и од оног који у бисагама или торби донесе што од свог производа да прода, што му по неки пут не може ту суму донешени продукат подмирити, и у таквим приликама власт општинска, одузима доносиоцу торбу или другу ствар која има онолико вредности, колико се од њега тражи, па ако се овоме буде успротивио, он буде код општинског суда отеран, силом општинских служитеља, и тамо без икаквог законог основа кажњен.

Па како ова радња општине врањске није на закону основана;

то питам господина министра, да ми одговори:

1) Да ли је њему позната ова незаконита радња општине врањске, па ако му је позната како је могао одобрити; и

2) Мисли ли да овој незаконитој радњи општине врањске стане на пут.

5 децембра 1890 год.

у Београду.

ИНТЕРПЕЛАНТ

Тодор Радовановић

НАР ПОСЛАНИК.

Потпредседник — Сва питања и све интерпелације упутиће се надлежним министрима да на њих одговоре.

Изволте чути једну оставку.

Секретар В. Младеновић чита:

Народној Скупштини.

Не могу редовно посећивати седнице одбора финансиског, јер сам болестан. С тога молим Скупштину, да ме изволи разрешити ове дужности.

7 децембра 1890 год.

у Београду.

Др. Станоје Нешић

НАР. ПОСЛАНИК.

Потпредседник — Г. Др Станоје Нешић члан финансијског одбора моли, да се ослободи чланства тога одбора, јер не може да долази у одборске седнице због слабости. По чл. 31 закона о пословном реду у оваквом случају треба сама секција у којој је он, да на његово место изабере другог свог члана за финансијски одбор. Ако је Скупштина за то вољна, то нека реши. (Добро је, прима се).

Дакле, г. Станоје Нешић ослобођава се чланства у финансијском одбору по молби а на његово место, нека сама секција изабере другог свог члана за тај одбор.

Има реч г. П. Срећковић.

Панта Срећковић — По чл. 80 закона о пословном реду сваки министар кад прими интерпелацију дужан је најдаље за 5 дана да каже Скупштини кад ће на њу одговорити. Ја сам дао једну интерпелацију и двапут је више прошло рока него што је то овим законом одређено, а г. Министар нема на то ништа да одговори. Ја се надам да председни-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ништво и Скупштина неће дозволити да се ма који закон гази и треба овде министрима наредити да не газе овај закон. За сад молим председништво да настане код гг. Министара да се управљају по овоме закону и да на интерпелације благовремено одговарају а не да их одуговлаче.

Потпредседник — Молим вас, господо! Председништво ће са своје стране учинити све што му је у дужности по овом закону. Чим се прочита интерпелација, председништво је одмах упути надлежном министру, и он је по пословнику истина дужан да у року од 5 дана јави Скупштини, кад ће на њу да одговори. Према овоме, председништво поново ће још данас писати и учинити корак код господе министара да се тачно придржавају овог законског прописа и да од сад о одговору благовремено извештавију Скупштину а у року од 5 дана по пријему интерпелације. (Чује се: врло добро).

Ранко Тајсић — И ја сам хтео то исто да питам председништво, јер сам и ја поднео једну интерпелацију на министра финансије за склапање општинских и кметов. рачуна, па министар није јавио у овом року Скупштини, кад ће на исту да одговори. Молим председништво да ово достави госп. министру финансија, те да каже Скупштини, кад ће на моју интерпелацију да одговори.

Потпредседник — Ја сам већ казао, да ћу писати свима министрима и учинити корак, да на интерпелације одговарају благовремено, као што овај закон тражи.

Мика Спасојевић — Овде из дана у дан излази по разним новинама опозиционим којекакве лажне вести. Тако је и у јучерашњем броју „Заштите" изашла једна лажна нотица. Ја молим председништво да томе стане на пут, те да новинари не износе лажне гласове.

Потпредседник — Председништво ће учинити са своје стране оно што му дужност налаже.

Сад пре него што пређемо на дневни ред има да положи заклетву посланик Коста Јовановић, с тога молим г. проту Милана да га закуне. (Настаје заклетва).

После заклетве

Потпредседник — Посланик Коста Јовановић положио је заклетву и сад прелазимо на дневни ред, а на реду је продужење закона о пословном реду у Држав. Савету.

Извест. В. Младеновић — прочита V одељак а члан 60 (стр. 197 и прилог 3).

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Извест. В. Младеновић — прочита члан 61.

М. Лешјанин — Ја не знам шта значи „нарочити одбор"; ја мислим, да овде не треба ставити реч „нарочити" него само казати у одбор од оних који постоје, а ако тога нема онда „дотични одбор". Дакле, најбоље би било кад би се казало „дотични одбор" а не „нарочити одбор", јер би се онда морао састављати такав нарочити одбор.

Известилац — По већ усвојеним члановима поред секција саветских могу се образовати и нарочити одбори и да ће у те одборе улазити нарочити људи ван Савета, за оне предмете, за које треба да се позову стручни људи. Дакле, овај члан стоји у вези са напред усвојеним члановима. Ја мислим, да ово не смета ништа да остане овако.

М. Лешјанин — Ако је тако, онда се може казати „дотични или нарочито састављени одбор" а не овако само „нарочити одбор". Ја мислим, да овако као што је прочитао г. известилац нема смисла.

Потпредседник — Претрес је свршен и стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац прочита чл. 62.

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац прочита чл. 63.

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац прочита чл. 64.

Потпредседник. — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима),

Известилац прочита чл. 65.

Потпредседник. — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац прочита VI одсек овог пројекта а чл. 66.

Гига Гершић — Господо, овоме члану циљ је, да се изближе дефинише појам административног спора. Има међу вама доста људи, који су правници и који ће знати, да је питање о томе: шта је то административни спор? да је то тешко питање и у самој правној теорији, а с друге стране потребно је, да се ово дефинише с тога, како не би било забуне у самој примени овога члана у појединим случајевима.

Ја признајем, да и људи, који су се више година бавили правном теоријом, тешко могу дати са свим прецизну одредбу томе административном спору. И по томе и од стране Савета није се могло тражити, да такву потпуно прецизну дефиницију постави. Ја противу дефиниције овога члана немам у главном ништа, но имам само да напоменем ово: у овом члану 66-ом каже се: „административни је спор, где је наредбом или решењем највише управне власти право приватног или моралног лица повређено, противно законим наређењима". Ја, господо, налазим, да ово што је казато овде: „наредба или решење највише управне власти," да је то погрешно и да би из ове реченице требало изоставити ону реч „највише." Кад би овако остало, као што овде стоји, онда би могло лако да се догоди, да неко нађе да му је министар, као највиша управна власт, повредио право наредбом, која је противна законим наређењима. Међу тим министар, он никада не издаје такве наредбе, које су управљене непосредно појединим приватним лицима и које се њих непосредно тичу. Министар издаје наредбе, упуства и налоге својим подчињеним властима, а оне издају наредбе, којима могу да повреде права приватних лица противно законим наређењима.

По томе мислим, да треба казати онако, као што је и у старом пословнику Државног Савета казано. Тамо је казано: „административни је спор онда, где постоји наредба или решење управне власти." Дакле, не стоји „највише управне власти."

Ми овде у овом пројекту, а у чл. 68-ом кажемо даље, да не може нико поднети жалбу Државном Савету противу такве једне наредбе или решење управне власти, док се претходно није обратио надлежном Министру.

Дакле, Министар је прва инстанција за такве жалбе. И пошто изађе решење министрово, онда се жалитељ обраћа жалбом Државном Савету и онда тек долази ствар на расматрање Државном Савету. Кад ви кажете, „наредбом највише управне власти" онда излази, да се неко противу такве наредбе може непосредно жалити Државном Савету. Дакле, ту се може десити забуна, као што смо ми у Савету имали услед тога дуге дебате и могло је да буду тамо разна разумевања.

С тога ја предлажем, да се каже: „административни је спор, где је наредбом или решењем управне власти право приватног, или моралног лица повређено противно законим наређењима". Дакле, да се она реч „највише" изостави. И са овим ми ћемо избећи ону забуну, која се може десити а с тиме довешћемо овај члан у сагласност и са чланом 68-им овога пројекта, јер као што напред рекох, министар не издаје непосредно никакве наредбе приватном лицу, него он наређује подчињеним управним властима, па те власти на основу тога издају неки акт, којим се може да повреди приватно право.

Дакле, да се не би разумело тако, да се и противу наредбе министерове може неко жалити непосредно Државном Савету, него да се може прво жалити министру противу наредбе управних власти, због тога треба да се каже у овоме члану овако, као што сам ја навео.

Да би се, дакле, то питање начисто извело, да не би било забуне и заплета, нужно је да се та реч „највише" изостави и тада би поступак, прописани у чл. 68-ом овог пројекта

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА WWW.UNILIB.RS

био потпуно у сагласности са овим чланом; а тако је било и по досадашњем — старом пословнику Државног Савета.

Известилац В. Младеновић — Противу разлога и говора поштованог посланика г. Гиге Гершића немам шта казати, јер знам, да је он у овој ствари вичнији од мене, само чудо ми је, што та реч „највише“ није избрисана у Државном Савету. Међу тим, ја пристајем као известилац да се та реч избрише.

Потпредседник — Стављам на гласање овај 66-ти члан са изменом, коју је предложио г. Гига Гершић, да се реч „највише“ из овог члана избрише. Ко је зато да се овај члан 66-ти прими са изменом г. Гершића нека седи, а ко је противан нека устане? (Сви седе).

Оглашујем да је усвојен.

Известилац прочита чл. 67-ми.

Овај члан, као нов, има штампарских погрешака, а није доведен у склад са Уставом. Да би се то уредило и да би се дала боља стилизација овом члану, ја као известилац на основу чл. 72 пословника, враћам овај члан одбору.

Потпредседник — Члан 67 вратиће се поново у одбор.

Известилац — прочита члан 68.

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитан члан? (Прима).

Оглашујем, да је усвојен чл. 68.

Известилац — прочита чл. 69.

Потпредседник — Стављам на гласање: Примали Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац — прочита чл. 70,

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то да се овај члан прими, нека седи, а ко је против нек устане? (Сви седе).

Оглашујем да је усвојен чл. 70.

Известилац — прочита чл. 71.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се овај члан прими, нека седи, а ко је против, нек устане? (сви седе).

Оглашујем, да је усвојен члан 71.

Известилац — прочита члан 72.

Гига Гершић — Молим вас, господо, ја овде имам да напоменем само ово, да је случајна штампарска погрешка овде у другом ставу члана 72, где се каже: „ако савет нађе, да није надлежан за расматрање и т. д.“ Овде савет не ради, него секција, и према томе, требало би да се каже: „ако секција нађе да није надлежан Државни Савет за расматрање, она ће у том смислу поднети о томе извештај подкрепљен разлозима, а по потреби, позваће се и па закон, на ком своје мишљење оснива.

Алимпије Васиљевић — Ја сам хтео ту исту примедбу да учиним.

Извест. Вит. Младеновић — Ја примам то да исправим.

Потпредседник — Стављам на гласање: ко је за то, да се овај члан прими са изменом г. Гершића нека седи, а ко је против нек устане? (Сви седе),

Оглашујем да је чл. 72 с изменом примљен.

Известилац — прочита чл. 73.

Илија Душманић — Ја мислим да је г. известилац мислио на овај члан, кад је јуче напоменуо, да има у доцнијем једном члану напоменуто о томе, како ће се рачунати рок од последњег акта, што га је добио Државни Савет, било да тражи од министра акта, или да се он саслуша, било да тражи, да се нареди неко истеђење. Из овога се члана види, да тога нема и по томе не може да се узме онако, као што је известилац казао: да се то само по себи разуме. Јер кад се доведе чл. 30 у везу с овим чланом 73 не види се, да се рок рачуна од последњег акта, иначе по самом поступку немогуће је то извршити.

Извест. Вит. Младеновић — Пошто г. Илија Душманић, на ту измену није навео никакве разлоге нити ишта у њему мења на који се он позива, то пошто је тај члан враћен у одбор ми ћемо га довести у сагласност с оним чланом, па ако видимо, да не може опстати наше првобитно решење ми ћемо то поправити а иначе оставићемо онако, као што смо и први пут решили. Према томе није нужно, да се овај члан врати у одбор.

Потпредседник — Претрес је свршен. Стављам на гласање: Ко је за то, да се члан 73 прими нека седи, а ко је против нека устане? (Сви седе).

Оглашујем да је члан 73 примљен.

Известилац — прочита члан 74.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се члан 74 прими, нека седи, а ко је против нека устане? (Сви седе).

Оглашујем, да је члан 74 примљен.

Известилац — прочита члан 75.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се члан 75 прими, нека седи, а ко је против нека устане? (Сви седе)-

Оглашујем да је члан 75 примљен.

Известилац прочита чл. 76.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими чл 76 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? — (Сви седе).

Оглашујем да је примљен.

Известилац прочита чл. 77.

Потпредседник — Стављам на гласање чл. 77: Ко је за то, да се прими чл 77 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе).

Оглашујем да је примљен.

Известилац прочита чл. 78.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими чл. 78 по пројекту нека седи, а ко је против нека устане? (Сви седе),

Оглашујем да је примљан.

Известилац прочита чл. 79.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими чл. 79 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе).

Оглашујем да је примљен,

Известилац прочита чл. 80.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је зато, да се прими чл. 80 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе). Оглашујем да је примљен.

Известилац прочита чл. 81.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими чл. 81 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе),

Оглашујем да је примљен.

Известилац прочита чл. 82.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими чл. 82 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе.)

Оглашујем да је примљен.

Известилац прочита чл. 83.

Потпредседник — Стављам нагласање: Ко је за то, да се прими члан 83 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе).

Оглашујем да је примљен.

Известилац прочита чл. 84.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими чл. 84 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе).

Оглашујам да је примљен.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Известилац прочита члан 85.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими чл. 85 по пројекту, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе).

Оглашујем да је примљен.

Известилац прочита чл. 86.

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина члан 86 по пројекту? (Прима).

Известилац прочита чл. 87,

М. Лешјанин — Ја не знам зашто се овде каже: у нарочитој каси, јер се у том случају мора да купи засебна Вертхајмова каса која кошта 40 и више дуката, па да се у њој само тај тестаменат држи. Ја мислим. да је довољно овде ка. зати . «у каси» а ову реч «у нарочитој» изоставити, јер Државни Савет имаће своју касу, на ее у њој може и чувати Краљев тестаменат а да се и не купује нарочита каса за то.

Известилац — Ја мислим. да је овде био разлог тај, што се овоме предмету придаје велика важност, те је за то и одређено, да се он чува у најближој каси. Ако се не би то споменуло, онда би се тај акт могао чувати и у другој каси, која није овди прописана, а то би могао бити и какав сандук, а то се не може никако дозволити. А кад би се тај акт чувао у каси Државног Савета која има на чувању новца, онда би то опет било несигурно, јер они по потреби отварају је чешће и узимају из ње новац и тако би могла наступити могућност, да нестане акта. Дакле, мени се чини, да је морала да се тако одреди нарочита каса за то, а хоће ли она коштати колико, то је друга ствар.

Потпредседник — Претрес је свршен, Ко је за то, да се прочитани члан 87 по пројекту прими нека седи, а ко је против нека устане? (Велика већина седи).

Оглашујем, да је примљен.

Известилац чита чл. 88.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, прочитани члан нека седи а ко је против, нека устане? (Сви седе) — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 89.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи а ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 90.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 91.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 92.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 93.

Потпредсадник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 94.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 95.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, које против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 96.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 97.

Потпредседник — Стављам на гласање: Ко је за то, да се прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је примљен.

Известилац чита чл. 98.

М. Лешјанин — Имао бих да учиним једну примедбу овде. Прво овде се каже: „Одмор саветски биће редовно и т. д.“ Ја мислим, да ова реч „биће“ не би требало овде да се уноси, јер у опште не употребљава се у законима будуће време а овде у толико мање што је Државни Савет и досада имао одмора.

После опет имам да учиним и другу примедбу. У место што је казато овде: „Но Краљ може и у самом трајању одмора, ма кад тај био, Савет на ванредан састанак сазвати“, разуме се по потреби, и додати овде речи: „по неодољивој потреби.“

Известилац — Ред је да читам извештај онако како је у одбору казато. Ја сам ова два члана прешао и нисам их ни читао јер је одбор донео одлуку у својој седници да треба они да отпадну. Одбор је размишљао о овоме и нашао је да ово треба изоставити. Разлози за то којима се одбор руководио били су ти, што сви административни чиниоци и влада, који са Саветом имају посла, немају одмора, а то су сви чиниоци управних и државних власти са којима има подела Држ. Савет. Дакле да не би ти послови због одмора долазили у заплетеност, и отуд потицале разне неприлике и сукоби, одбор је мишљења да не буде овог одмора. Даље и то, читајући чл. 99. у ком се даје право влади да може нешто да чини па да тражи накнадно одобрење од Савета; сад да ли ће влада и Саветници бити увек сложни у појединим мишљењима; оће ли то Савет одобрити или неће то се не зна, те отуда могу на ступити незгоде. Зато је одбор нашао да се ово изостави. У извештају ви ћете видити да влада није пристала на одборско мишљење. (Жагор, чује се: да се реши).

Потпреседник — Је ли воља Скупштина да се реши? — (Јесте). Ко је за то да престане пријављивање говорника. нека седи а ко је против нека устане? — (Већина седи). Изволте чути која су господа још пријављена за говор: Трифун Милојевић, Глиша Гершић, Војин Ћирковић, генерал Лешјанин, Алимпије Васиљевић, Риста Поповић, и Станко Петровић.

Трифун Милојевић — Редакција одборска тако је добра, да немам шта против ње говорити. Ферија не треба нигде да буду, а овде још много мање, јер Државни Савет има врло важне послове да свршава, а што он има да свршује хитне послове, који му долазе од разних органа. Зато ја мислим да би грешили, кад бисмо усвојили да они имају ферије.

Гига Гершић — Молим вас, господо! Допустите ми, да и ја кажем што о томе, а ви решите како знате. Мени је истина незгодно, да говорим о томе, јер може лако изгледати, да сам ја ту заинтерасован. Међу тим са друге стране и сама Скупштина, пре него што реши неку ствар, она треба да саслуша разлоге за ту ствар за и против, па ма ко их наводио.

Господо, што се тиче ове ствари, нарочити одбор, који је овај закон о пословном реду у Државном Савету прегледао, он је имао пред собом један законски пројект, који је израдило само оно тело, које по њему треба и да ради; тело, коме се мора признати да најбоље познаје природу послова, који се у томе телу врше, најбоље познаје распоред тих послова и све друге тешкоће, које су са њиме скопчане. То ваљда морате признати као год што је Скупштина најнадлежнија да себи пропише пословни ред према природи својих послова, и тако мислим да нико неће порећи да је Државни Савет у овом закону о пословном реду био најстручнији да оцени, шта треба да уђе а шта не.

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Но најзад Скупштина је, као законодавно тело, надлежна да тај закон усвоји или не. Она има права о њему да решава. Она је, по закону о пословном реду, овај закон предала одбору, и тај одбор имао је да га прегледа. Ја мислим да је тај одбор имао један пројект који је тачно и марљиво израђен са познавањем саме ствари, па је ипак нашао да учини извесне примедбе да не изађе његов извештај са свим мали и кратак, и учинио је те примедбе, које већином нису усвојене у Скупштини, него је остало по пројекту, а неке су и усвојене. Сад, на послетку, одбор је на крају оставио једну ствар која ће његов извештај зачинити — наравно најслађи залогај долази напослетку. И одбор је у том погледу рачунао да ће се та његова измена врло радо примити. Но међу тим, господо, с друге стране ја мислим, и то говорим по своме потпуном убеђењу, био ја члан тога савета или не, данас јесам сутра могу не бити—али кажем да је Скупштина решавајући да се те ферије укину, учинила би прво једну — допустите да кажем — нелогичност, недоследност, а с друге стране и једну неправичност. Пре свега нелогичност. У чему? — У томе, Господо, што ви знате врло добро да је Савет постојао од дугог времена. Он постоји од дугог времена, и од кад постоји, а нарочито од год. 1870 кад је издат нарочити закон о пословном реду у Савету, постоји и тај одмор. И тај стари Савет који се и иначе доста одмарао, јер није имао много послова по самом тадашњем Уставу и своме склопу, који је имао дакле и мало послова, и послова који нису имали ни обавезне силе, тај Савет који је дакле имао довољно времена да се одмара, и који није био претрпан послом, — тај савет кроз 20 и више година имао је тај одмор и никоме кроз цело то време није пало на ум да покрене питање о томе одмору и да предлаже његово укидање. Данашњи Савет који има тако далеко проширенији круг рада и важности по обавезности својих закључака, по пословима који су му дати, тај Савет сад је одиста, може се рећи, претрпан послом, да се мора радити и пре и по подне, а кад нема седнице онда раде секције — томе Савету сад наједан пут не дате одмор. Дакле једном Савету који се и иначе одмарао дат му је одмор данас тако кад има много више и важнијих послова и кад има интереса и некога разлога да се учини оно што би учинило да се ти послови потпомогну, данас не треба да се одмара. То је нелогичност. Сем тога ако се добро сећате, лане у ванредној Скупштини била је реч о конзисторијама. Ову Скупштину саставља већина посланика који су и лањску. Ви знате да су те конзисторије, што се тиче, да речем, расположења ове скупштине према њима, да су те конзисторије стојале, од прилике на једној нози са Држав. Саветом. Јер ми знамо да кад се год говорило о штедњи увек се говорило да се конзисторије укину. Међу тим конзисторије су лањским законом у неколико измењене и назване су духовни суд. У том закону одобрено је члановима овога суда да имају ферије и ви сте то лане одобрили и нико није ништа против тога казао. Ја не само да немам ништа против тога него налазим да је то добро и правилно рађено. Дакле ви сте лане одобрили ферије а сад их бришете.

Сад даље. Господо, ја вам кажем: ви мислите, ви држим то — а ја знам да је то по вашем уверењу — ви држите да је тим поможено послу што ће се рећи: не дамо ни тај месец дана одмора. Међутим ја вас уверавам, јер познајем посао, да то није у интересу посла, него на против да то може и да учини да послови не иду са вољом и, онако као што би требало да иду. Ви знате, Господо, ово и ви то нећете порећи да у сваком надлештву, у сваком друштву има људи који су подложни и болести и слабости да не говорим о породичним неприликама и т. д. Нико не може рећи да се н. пр. болесном човеку који има потребе да се лечи, да се каже: недам ти да се лечиш — умри, али не дам. То ваљда нико неће хтети. Дакле свакојако — о томе нема сумње кад дођу жеге, и летње запаре, кад је најгодније за људе који имају потребу лечења они донесу лекарску сведоџбу и кажу: молим вас на основу ове сведоџбе тражим одсуство да се лечим. Разуме се да му се не може одрећи и сад шта је? Ово је колегијум који ради, ту мора да буде извесан број чланова на да се може радити. Међу тим једном или другом ће се дати одсуство, Савет буде окрњен и спадне на толики број чланова да не може да се ради. Разуме се кад се једном да, не може се другом одрећи онда ће се догодити да ће посао морати да рамље. А овако се каже: Ево вам имате месец дана, за то време свршите што имате, лечите се, одмарај те се али после то престаје и нема више. После тога да се ради вредно и прилежно. Ви знате да у колегијама свагда има ферија а има их у свима државама, у целом свету. Ево у Француској постоји Државни Савет овакав исти, и тај Државни Савет нема ни мало мањи круг рада но што га има наш, па тамо те ферије постоје. У опште постоје ферије за сва надлештва, која колегијално раде, јер у једном надлештву које не ради колегијално може да једноме или другоме чиновнику да се да одсуство а да посао не застаје; али у једном колегијуму, кад се неколицини да одсуство оно не може да ради за то се нашло да је практично да се овакав начин усвоји па да се каже: имате једно извесно време, и то кратко, које вам се даје, а после ћете доћи бољи, оправљенији, па ћете са већом вољом радити посао. Сем тога, господо, ја вам кажем ово: ви хоћете да постигнете неки већи рад, хоћете и већу количину рада и можда и каквоћу, међу тим укидањем ферија то се не постизава ни што се тиче количине рада, а камо ли његове каквоће.

Једном телу мора бити увек остављено да оно распоређује свој посао, па кад се покаже према њему овако нерасположење, оно ће исту количну рада коју би израдио за 11 месеци, да распореди за 12 месеци. С' друге стране што се тиче каквоће рада, ја се зато позивам на лекаре, који су овде, да кажу, да ли каквоћа рада зависи од воље и јачине физичке или не. Ту, где су људи старији и више изложени болестима, ви њима не дате да се одморе! Тај ће човек, кад му се одмор не да радити са мање воље и са мање енергије. Дакле они исти разлози, који постоје да ферје буду у духовном суду, у школи и иначе, ти исти разлози постоје и овде. Ја мислим, да је баш у интересу самог посла, у интересу каквоће тог посла, да се не укида оно, што је постојало и онда кад ни налик није било оволико посла у Савету. Могао би неко тумачити; а ја то нећу, јер држим да Скупштина неће по томе да се управља, да ту руководи Скупштину неко нерасположење према Савету. Ја то не држим јер је баш овај исти одбор који предлаже укидање одмора, у једној ранијој измени дао знак поверења према Савету предлажући чак и наредбе за извршење закона, и расписи могу да се издају само у договору са Држ. Саветом; ја у име Држ. Савета могу само да захвалим одбору на томе изразу поверења. Но сад изгледа, да се хоће да обрне лист, а ја мислим да данашњи Државни Савет није дао повода, да се на њега може ко потужити и да му се може пребацити да не стоји на оној висини на којој треба да стоји. Он то није заслужио својим радом.

Овде се нав ди, као један практичан разлог то, што се каже, да Држ. Савет има да ради са општинским судовима, има да ради са разним министарствима, и са таквим надлештвима, која немају ферија. Но то, господо, не мора да утиче на сам рад, јер и судови имају посла са надлештвима који немају ферија па ипак послови који су хитни, они се увек врше; а сем тога и по самом пословном реду у Држ. Савету никад неће се пропустити рок који неко има за право жалбе, јер је тамо казано, кад ће тај рок да се рачана, а жалбе ће увек да се примају; јер у Савету има секретарства и отворене канцеларије, и ту онда није ништа изгубљено.

Што се тиче издатака о којима се овде говорило, и на то да одговорим. Ви знате, да Савет одобрава извесне издатке, извесне прирезе и задужења.

(наставиће се)

Одговорни уредник **Ранко Петровић** Штампа краљ. српске државне штампарије